

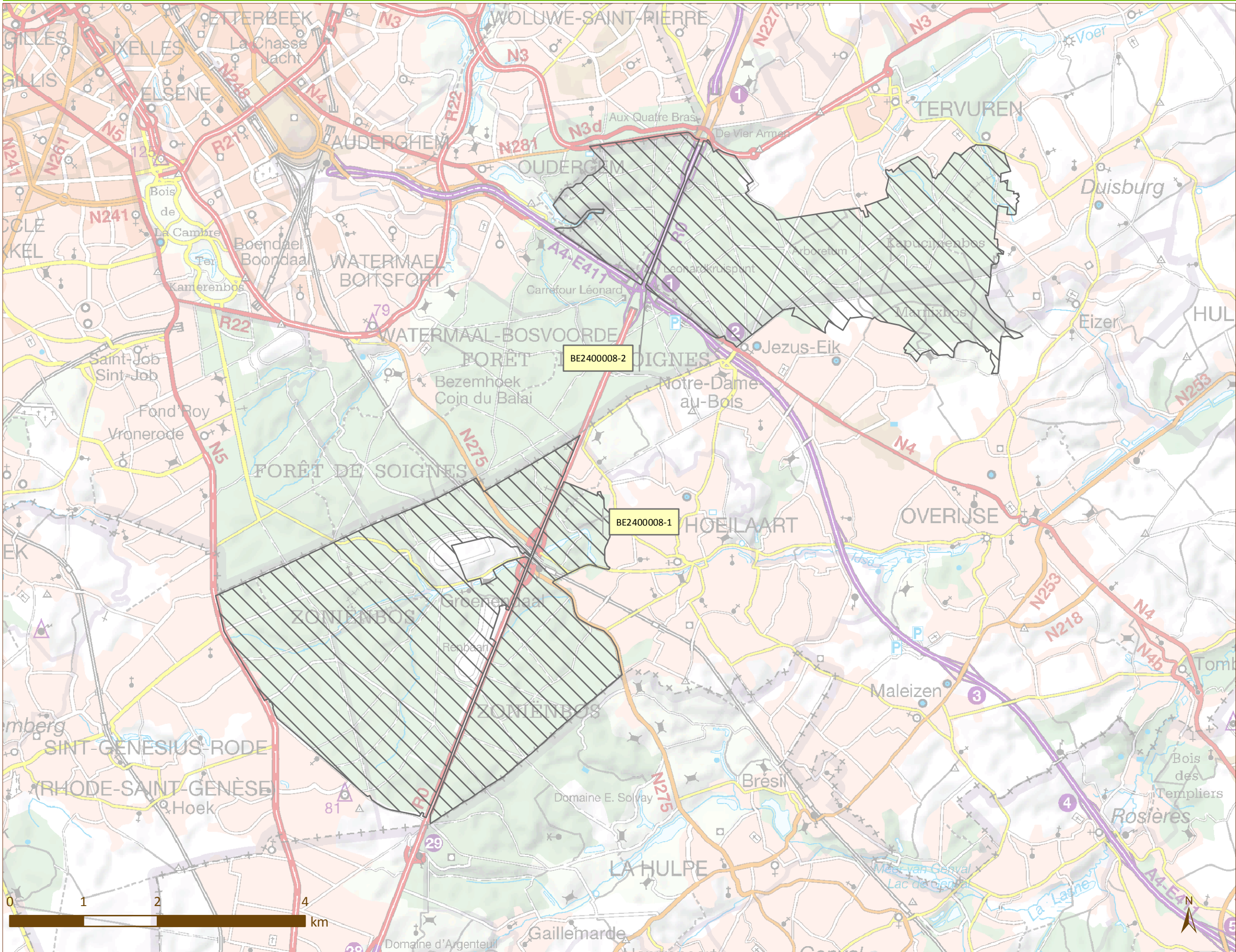
BE2400008 - Zoniënwood

Managementplan Natura 2000 1.0

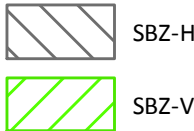
Statuut document:	Informatief document
Auteur:	Agentschap voor Natuur en Bos
Datum:	19/12/2014
Documentnummer:	Natura2000_0000309

**AGENTSCHAP
NATUUR & BOS**

Legende

Situering van de deelgebieden
van de Habitatrictlijn

Vlaanderen
is natuur

Inhoudstafel

1. Inleiding

2. Taakstelling

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

3 Openstaande taakstelling

3.1 Habitats

3.2 Soorten

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

4.1 Inspanningsmatrix

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

6 Richtkaart

6.1 Situering actuele habitats

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

6.7 Zoekzones

6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

1. Inleiding

Algemeen kader

Om de soortenrijkdom van planten en dieren en hun leefgebieden in de toekomst de noodzakelijke kansen te geven, is op grond van Europese richtlijnen, de Vogel- en Habitatrichtlijn, een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden aangeduid: het Natura 2000-netwerk. In Vlaanderen zijn 62 Natura 2000-gebieden aangeduid, ook **speciale beschermingszones (hierna: SBZ)** genoemd. Deze gebieden zijn belangrijk om kansen te geven aan soorten en habitattypes van Europees belang. Voor Vlaanderen handelt het om 46 habitattypes, 49 dier- en plantensoorten en 55 vogelsoorten.

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een ‘gunstige staat van instandhouding’ te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde **G-IHD**) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde **S-IHD**) bepaald. Deze S-IHD zijn, na een intensief overlegproces tussen 2010 en 2013, vastgelegd in aanwijzingsbesluiten die door de Vlaamse regering definitief werden goedgekeurd op 23/04/2014.

De realisatie wordt gefaseerd en programmatorisch aangepakt. De realisatie van de instandhoudingsdoelen is complex: niet alle kennis is al aanwezig, verschillende belangen en personen zijn betrokken, de middelen en tijd zijn beperkt. Daarnaast is het belangrijk voor alle betrokken partijen om voortgang te maken. Omdat Vlaanderen zesjaarlijks aan Europa moet rapporteren over de voortgang, is geopteerd voor fases/cycli van zes jaar. Per cyclus wordt een **Vlaams Natura 2000 programma** opgemaakt met de Vlaamse taakstelling voor de komende periode. Inspanningen die binnen de programmacyclus moeten worden gerealiseerd zijn bindend. Het programma omschrijft ook welke engagementen sectororganisaties of overheidsinstanties opnemen en welke budgettaire consequenties hier aan verbonden zijn. Op het niveau van de speciale beschermingszones wordt de realisatie van de taakstelling opgevolgd en gestuurd via een **Managementplan Natura 2000**.

Focus Vlaams Natura 2000 programma 2014–2020

Voor de eerste programmaperiode 2014-2020 vertrekt het Natura 2000-programma van de Europese Biodiversiteitsstrategie, van Vlaanderen in Actie (ViA) en van het Pact 2020. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat in 2020, aan het eind van de eerste programmaperiode, 16 van de 46 beschermde habitattypes in een gunstige staat van instandhouding moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor de habitattypes die niet behoren tot de 16 habitattypes 2020 worden in 2020 tussendoelen gesteld rekening houdend met de doelafstand tot 2050. Deze tussendoelen omvatten naast stand still ook de opdracht om in totaal 70% van de oppervlakte onder correct beheer te brengen. Ook voor soorten worden tussendoelen bepaald om de doelstellingen in 2050 te realiseren. Er worden geen specifieke ‘soorten 2020’ bepaald aangezien de op Europese schaal betere situatie van soorten. Bovendien wordt verwacht dat soorten ook zullen profiteren van de inspanningen voor de habitats.

Doelstelling en inhoud managementplan

De realisatie van de instandhoudingsdoelen gebeurt door maatregelen op het terrein door verschillende mensen en organisaties. De concrete ruimtelijke ligging, de planning van en afspraken over deze maatregelen zijn/worden opgenomen in plannen of projecten. Het managementplan geeft per SBZ een overzicht van de uitgevoerde, geplande en/of noodzakelijke plannen of projecten van de verschillende organisaties en mensen (= informatief). Op basis van de inschatting van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de verschillende doelen en de taakstelling opgenomen in het Natura 2000 programma 2014-2020, geeft het bovendien ook aan voor welke terreinacties er nog afspraken moeten worden gemaakt en met welke prioriteit (= richtinggevend).

Om de vooruitgang en de realisatie van de doelen, indien nodig, te kunnen afdwingen is het managementplan het kader voor de afweging van projecten en plannen en voor het opleggen van bepaalde maatregelen. Het managementplan wordt opgemaakt en beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: het ANB) in overleg met het overlegplatform dat door het ANB voor elke speciale beschermingszone of –zones wordt georganiseerd. De goedkeuring van het managementplan gebeurt door de Vlaamse regering na formeel advies van de Gewestelijke Overleginstantie.

Gezien de technische en maatschappelijke complexiteit van de opdracht tot het realiseren van de taakstellingen; is vastgelegd dat per planperiode verschillende fasen kunnen worden onderscheiden. De startversie (managementplan 1.0) beschrijft de taakstelling voor deze planperiode voor de speciale beschermingszone. Bij de start/het einde van elke fase wordt een geactualiseerde en aangevulde versie van het managementplan vastgesteld. Voor het afronden van elke fase wordt een generieke timing op Vlaams niveau opgelegd voor alle SBZ:

- MP 1.0 met een beschrijving van de taakstelling voor deze planperiode in elke SBZ (2014).
- MP 1.1 met een beschrijving van de stand van zaken, geplande acties en gekende (prioritaire) acties (2015).
- MP 1.2 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties en uitgewerkte prioritaire acties (2017).
- MP 1.3 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties, een stand van zaken van de prioritaire acties met, indien nodig, een beschrijving van de verplichtende maatregelen (2017).

Inhoud managementplan

De inhoud van het managementplan is wettelijk vastgelegd in artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014. De inhoudstafel van voorliggend document volgt de daarin voorgeschreven samenstelling.

Statuut van voorliggend Managementplan 1.0

Dit managementplan 1.0 is gebaseerd op het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszone ‘BE2400008 Zoniënwood’ en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 (hierna: het S-IHD-besluit).

Dit managementplan 1.0 werd niet formeel vastgelegd en is een informatief document. Overeenkomstig de afspraak op de vergadering van de Vlaamse Overleggroep (dit is de voorloper van de Gewestelijke Overleginstantie) van 09/07/14 is het te beschouwen als een basis- of startversie van de managementplannen met indicatieve opgave van de taakstelling per SBZ en per deelgebied. Nog niet alle elementen van een managementplan, zoals beschreven in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014, zijn ingevuld. Bij elk hoofdstuk is aangegeven of, dan wel in welke mate, dit ingevuld werd in deze planversie.

2. Taakstelling

Het gebiedsgericht kader voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen is door de Vlaamse regering vastgesteld op 23/04/2014 . Per SBZ zijn de specifieke doelstellingen en de prioritaire inspanningen vastgelegd. In paragraaf 2.1 worden de vastgelegde doelstellingen weergegeven. Per landschapstype zijn het doel en de bijbehorende habitats en soorten opgenomen. Per soort en habitat zijn ook het gebiedsgericht kwantiteitsdoel (populaties of oppervlakten) en kwaliteitsdoel beschreven. In paragraaf 2.2 zijn de inspanningen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de verschillende doelstellingen opgenomen. De laatste paragraaf (2.3) bevat de lijst van gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering die naar boven zijn gekomen tijdens het overleg over de doelstellingen.

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

Legende	
Symbool	Omschrijving
+	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit
=/+	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale uitbreidingsmogelijkheid
=(-)	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale inkrimpingsmogelijkheid

Habitats - Zoniënwood			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van ± 1 ha naar 8 ha. Voor een goede kwaliteit op vlak van fauna: bij voorkeur habitatvlekken > 5 ha	Natuurlijke, heldere vijversystemen met een grote verscheidenheid aan drijvende en ondergedoken waterplanten en een natuurlijke oevervegetatie. Om de kwaliteitsdoelstellingen te halen moet naar een natuurlijke waterhuishouding van de vijvers gestreefd worden, een goede waterkwaliteit beoogd worden, en de eutrofiëring weggewerkt worden. Bij het herstel van dit habitat zal ook aandacht gaan naar het gebruik ervan door vogels en het verhogen van de insectenrijkdom (voldoende voedselaanbod voor vleermuizen).
4030 - Droge Europese heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Habitattoename van relicten naar minimaal 4 ha heidevegetaties.	Op termijn moet een goede tot uitstekende staat van instandhouding kunnen worden behaald door een aangepast beheer. Bij het herstel van dit habitat zal ook aandacht gaan naar het verhogen van de insectenrijkdom (voldoende voedselaanbod voor vleermuizen).
6210 - Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia)	Doel	=	+
	Omschrijving	Maximaal behoud van dit habitatype en waar mogelijk toename van de bestaande habitatvlekken. In totaal toename van 456ha (actueel) naar 471ha door omvorming uit 9120. Minstens behoud van bestaande kalkrijke struwelen habitat 6210 (± 5 ha).	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd daarvan op middellange tot lange termijn 20-150 ha een uitstekende score (A-score) zou moeten halen. Een maximaal behoud van monumentale bomen (zie 9120) moet verzekerd worden. Dit door een bosbeheer in te stellen dat gericht is op het verhogen van de lichtinval in het bos en het herintroduceren van voor dit habitatype typische boomsoorten die een verbetering van de standplaats (goede humusvormers) verzekeren (terugdringing verzuring) zowel in de boom- als struiklaag. Fauna-indicatoren van een goede habitatkwaliteit: Houtsnip, Havik, Boommarter, Wespendif (Bijlage IV-soort), Zwarte specht (Bijlage IV-soort), Middelste bonte specht (Bijlage IV-soort), Vleermuizen (Bijlage II & III-soorten), Vuursalamander, Das, hazelworm, Kleine ijsvogelvinder, Vliegend hert, Grote Weerschijnvlinder.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), Hn en Ha en 6510 glanshaverhooiland	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de actuele 8 ha naar 55 ha (toename met 29 ha 6230; 17 ha 6510) Eén grote habitatvlek creëren in de grote renbaan van Groenendaal.(Ha en Hu) Voor een goede kwaliteit op vlak van fauna: bij voorkeur habitatvlekken > 30 ha. In de Koninklijke schenking en de Corneliusdelle wordt het habitat zoveel mogelijk vlakdekkend hersteld. Plaatselijk is een droog heischraal grasland (Hn) mogelijk.	Verbeteren van de habitatkwaliteit door het instellen van een gericht beheer: - terugdringen voedselrijkdom, verbossing, verruiging (inc. Adelaarsvaren <10% en vervilting) - het vergroten van de habitatvlekken en door het creëren van natuurlijke gradiëntrijke situaties. - verbindingen tussen open plekken creëren. - ontwikkelen van mantelzoom- vegetatie op de bosrandzone. Bij het herstel van deze habitats zal ook aandacht gaan naar het gebruik ervan door vogels. Het verhogen van de insectenrijkdom binnen deze habitats is een belangrijke doelstelling. Zowel voor de insecten an sich, als voor zeldzame soorten die insecten als voedselbron hebben, zoals de vleermuizen en vogels.
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype 6430_hf - moerasspireaverbond (moerasspirearuigten)	Doel	+	+
	Omschrijving	Minstens behoud (±1 ha). Afwisseling met RBB dottergraslanden nastreven.	Een verbetering van de kwaliteit van de moerasspirearuigten door het instellen van een gericht beheer.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype boszoom	Doel	+	+
	Omschrijving	Voor de vochtige boszomen in de SBZ wordt gestreefd naar een toename (actueel oppervlakte onbekend).	Een verbetering van de kwaliteit van de boszomen door het instellen van een gericht beheer. Om te kunnen evolueren naar een goede tot uitstekende staat van instandhouding is het noodzakelijk om voldoende brede boszomen te maken en door verbindingen tussen open plekken te creëren.
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis), Hn en Ha en 6510 glanshaverhooiland	Doel	+	+
	Omschrijving	Toename van de actuele 8 ha naar 55 ha (toename met 29 ha 6230; 17 ha 6510) Eén grote habitatvlek creëren in de grote renbaan van Groenendaal.(Ha en Hu) Voor een goede kwaliteit op vlak van fauna: bij voorkeur habitatvlekken > 30 ha. In de Koninklijke schenking en de Corneliusdelle wordt het habitat zoveel mogelijk vlakdekkend hersteld. Plaatselijk is een droog heischraal grasland (Hn) mogelijk.	Verbeteren van de habitatkwaliteit door het instellen van een gericht beheer: - terugdringen voedselrijkdom, verbossing, verruiging (inc. Adelaarsvaren <10% en vervilting) - het vergroten van de habitatvlekken en het creëren van natuurlijke gradiëntrijke situaties. - verbindingen tussen open plekken creëren. - ontwikkelen van mantelzoom- vegetatie op de bosrandzone. Bij het herstel van deze habitats zal ook aandacht gaan naar het gebruik ervan door vogels. Het verhogen van de insectenrijkdom binnen deze habitats is een belangrijke doelstelling. Zowel voor de insecten an sich, als voor zeldzame soorten die insecten als voedselbron hebben, zoals de vleermuizen en vogels.
9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion)	Doel	=	+
	Omschrijving	Behoud en toename van 2014 ha (actueel) tot 2043 ha, door omvorming uit naaldhout (max 30 ha), in de overgangstypen tussen 9120 en 9160 worden herstelmaatregelen (80 ha op middellange termijn) genomen om hoofdboomsoort Eik of secundaire boomsoorten te bevorderen en de bosstructuur te verbeteren. Als gevolg van deze herstelmaatregelen zullen er habitatverschuivingen naar boshabitats 9160,9130,91E0 plaatsvinden. De mate van het succes is moeilijk voorspelbaar. Afname ten voordele van andere habitats is toegelaten.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd over de volledige bosoppervlakte binnen SBZ. Waarvan 20- 150 ha een uitstekende score (A-score) kan halen op middellange tot lange termijn. Het aantal monumentale bomen (> 300 cm) moet maximaal behouden worden. Deze bomen dienen in voldoende mate verspreid in het bos te blijven voorkomen (o.a.. door verouderingseilanden). De habitatstructuur kan verder verbeterd worden door meer variatie in de horizontale en verticale structuur te brengen waaronder het ontwikkelen van een struiklaag, het creëren van bijkomende en voldoende grote open plekken, het verhogen van aandeel staand en liggend dood hout en een gevarieerdere soortensamenstelling en het creëren van interne als externe bosranden. Overgangs- en gradiëntsituaties (tussen droog-nat, opengesloten ...) zijn waardevol en moeten zeker versterkt worden. Om verdere verzuring van het habitat te counteren en het areaal van het Gierstgras-Beukenbos (Milio-fagetum) te behouden, dienen aangepaste maatregelen genomen te worden: verbeteren van humuskwaliteit door aangepaste boomsoortenkeuze in boom – en struiklaag. Fauna-indicatoren van een goede habitatkwaliteit: Havik, Boommarter, Das, <u>Wespendief, Zwarte specht, Middelste bonte specht, Vleermuizen</u>, Fluitier, Levendbarende hagedis, Hazelworm, <u>Vliegend hert</u>
9130 - Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Behoud en waar mogelijk toename van de bestaande habitatvlekken van 21 ha (actueel) naar 30 ha, door omvorming uit 9120.	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd. Monumentale bomen (zie 9120). <u>Fauna-indicatoren van een goede habitatkwaliteit</u> [*]: Houtsnip, Havik, Boommarter, <u>Wespendief, Zwarte specht, Middelste bonte specht, Vleermuizen</u>, Vuursalamander, Das, Hazelworm, Kleine ijsvogelvliinder, Vliegend hert, Grote Weerschijnvlinder. <i>[*] Onderstreepte soorten zijn soorten van bijlage I, II, III of IV van het natuurdecreet</i>

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli en plaatselijke kalkrijke zomen (habitat 6210)	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Maximaal behoud van dit habitatype en waar mogelijk toename van de bestaande habitatvlekken. In totaal toename van 456 ha (actueel) naar 471 ha door omvorming uit 9120. Minstens behoud van bestaande kalkrijke struwelen habitat 6210 (± 5 ha).	Globaal wordt een goede tot uitstekende staat van instandhouding nagestreefd waarvan op middellange tot lange termijn 20-135 ha een uitstekende score (A-score) zou moeten halen. Een maximaal behoud van monumentale bomen (zie 9120) moet verzekerd worden. Dit door een bosbeheer in te stellen dat gericht is op het verhogen van de lichtinval in het bos en het herintroduceren van voor dit habitatype typische boomsoorten die een verbetering van de standplaats (goede humusvormers) verzekeren (terugdringing verzuring) zowel in de boom- als struiklaag. <u>Fauna-indicatoren van een goede habitatkwaliteit</u> [*]: Houtsnip, Havik, Boommarter, Wespendif (Bijlage IV-soort), <u>Zwarte specht (Bijlage IV-soort)</u> , <u>Middelste bonte specht (Bijlage IV-soort)</u> , <u>Vleermuizen (Bijlage II & III-soorten)</u> , Vuursalamander, Das, hazelworm, Kleine ijsvogelvlinder, Vliegend hert, Grote Weerschijnvlinder. [*] Onderstreepte soorten zijn soorten van bijlage I, II, III of IV van het natuurdecreet
91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae), subtype 91E0_veb - Vogelkers-essenbos	Doel	+	+
	Omschrijving	Een toename van 20 ha (actueel) naar 25 ha door bosomvorming uit 9160, 9130 en 9120.	Het habitat moet voldoen aan de leefvereisten van de typische soorten zoals Bronlibel en Grote weerschijnvlinder. Om de kwaliteitsdoelstellingen te halen moet naar een natuurlijke waterhuishouding van de vallei (incl. ligging infiltratiegebieden) gestreefd worden en een goede waterkwaliteit beoogd worden. Grensoverschrijdende aanpak is noodzakelijk (cfr. Europese Kaderrichtlijn Water). Monumentale bomen (zie 9120).
Mix van heischraal grasland (6230), droge heide (4030) en eiken-berkenbos (9120)	Doel	+	+
	Omschrijving	Habitattoename van fragmentair naar 24 ha (9 ha 6230, 9 ha 4030, 9 ha 9120). Er worden 2 zones gezocht waarbinnen gestreefd wordt naar een mix van heischraal grasland, droge heide en eiken-berkenbossen (elk habitat telkens 1/3 van het oppervlak).	Verbeteren van de habitatkwaliteit door het instellen van een gericht beheer: - het vergroten van de habitatvlekken en door het creëren van natuurlijke gradiëntrijke situaties. - ontwikkelen van mantelzoomvegetatie op de bosrandzone - voldoende grote habitatvlekken (ook voor fauna) Bij het herstel van dit habitat zal ook aandacht gaan naar het verhogen van de insectenrijkdom (voldoende voedselaanbod voor vleermuizen).

Soorten - Zoniënwoud

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitdoelstelling
Bittervoorn	Doel	+	+
	Omschrijving	Aanwezigheid van reproductieve bittervoorn in minimum 50 % van de in SBZ gelegen vijvers (Ijsevallei); Streefcijfer populatiegrootte: 2500 ind/ha.	Behoud of herstel van een voor bittervoorn geschikt biotoop: zuurstof- en waterplantrijke, zwak stromende of stilstaande waters met zoetwatermossels. Bij regulier vijverbeheer dient bijzondere aandacht besteed te worden aan de aanwezige populatie van bittervoorn en grote zoetwatermossels (bijvoorbeeld translocatie bij tijdelijke droogzettingen).

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Bosvleermuis, Franjestaart, Vale vleermuis, Ingekorven vleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Bechsteins vleermuis, Laatvlieger, Mopsvleermuis</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties in het SBZ. Het is echter wel zinvol om aan te geven op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ-H kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de biotopen maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, jachtgebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch zijn er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de jachtbiotopen, aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	- Bescherming, optimalisatie en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en zoeken naar opportuniteiten om nieuwe verblijfplaatsen te creëren of te optimaliseren. - Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors), met een goede spreiding ervan over het gehele boscomplex. Richtwaarde uit de literatuur : 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) is dan ook aangewezen. - Defragmentatie van het Zoniënwoud. Het Zoniënwoud wordt gefragmenteerd door belangrijke verkeersaders met een aanzienlijk barrière-effect (E411 en RO). Verlichting en lawaai van dit wegennet vergroot dit barrière-effect nog voor vleermuizen. Deze fragmentatie is voor veel fauna-elementen een ernstig probleem. Alle effecten ervan op vleermuizen zijn nog niet gekend. Van bijvoorbeeld Bechsteins vleermuis is bekend dat ze erg lichtschuw is en drukke verkeeraders helemaal niet oversteekt (Kerth & Melber, 2009). Het nemen van ontsnipperende maatregelen voor het Zoniënwoud is dan ook als essentieel te beschouwen voor een duurzame instandhouding. - Vergroten horizontale structuur van het Zoniënwoud : verhogen aandeel open plekken (ruigte, bloemrijk hooiland) en goed ontwikkelde interne en externe bosranden. - Vergroten verticale structuur (gelaagdheid) van het Zoniënwoud, maar behoud van een deel van de bossen met weinig ontwikkelde struiklaag. Dit is van belang voor soorten die laag boven de grond vliegen en hun prooien van de bodem afplukken (Vale vleermuis en bosvleermuis). Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120.
<i>Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Laatvlieger</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties in het SBZ. Het is echter wel zinvol om aan te geven op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ-H kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de biotopen maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, jachtgebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch zijn er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de jachtbiotopen, aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	- Bescherming, optimalisatie en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en zoeken naar opportuniteiten om nieuwe verblijfplaatsen te creëren of te optimaliseren. - Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors), met een goede spreiding ervan over het gehele boscomplex. Richtwaarde uit de literatuur : 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) is dan ook aangewezen. - Defragmentatie van het Zoniënwoud. Het Zoniënwoud wordt gefragmenteerd door belangrijke verkeersaders met een aanzienlijk barrière-effect (E411 en RO). Verlichting en lawaai van dit wegennet vergroot dit barrière-effect nog voor vleermuizen. Deze fragmentatie is voor veel fauna-elementen een ernstig probleem. Alle effecten ervan op vleermuizen zijn nog niet gekend. Van bijvoorbeeld Bechsteins vleermuis is bekend dat ze erg lichtschuw is en drukke verkeeraders helemaal niet oversteekt (Kerth & Melber, 2009). Het nemen van ontsnipperende maatregelen voor het Zoniënwoud is dan ook als essentieel te beschouwen voor een duurzame instandhouding. - Het creëren van een netwerk van open plekken en boswegen met mantel en zoomvegetaties in het Zoniënwoud. Deze verbeteropgave is deels vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitatype 9160, 9130 en 9120. - Zones die niet volledig bebost zijn: behoud en ontwikkeling landschappelijke diversiteit (o.m. Kapucijnenbos, Marnix 2)
<i>Kamsalamander</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Versterken van de bestaande populatie(s) (Streefcijfer min. 20- 50 adulte dieren per populatie).	Uitbreiding en optimalisatie van het leefgebied zowel water- als landhabitat. Door habitatverbetering van 3150 en door aanleg of uitbreiding van boszomen en natte ruigten (6430) in de buurt van het waterhabitat.

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Ruige/Gewone/Kleine dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Bosvleermuis, Franjestaart, Watervleermuis</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Het voordragen van populatiedoelen voor deze soorten is onmogelijk, aangezien voor alle soorten te weinig gekend is van de populaties in het SBZ. Het is echter wel zinvol om aan te geven op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ-H kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de biotopen maximaal verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen verkeren. Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, jachtgebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch zijn er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de jachtbiotopen, aanvullende kwaliteitseisen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen verbeteropgaven voor de leefgebieden in het SBZ-H geformuleerd worden.	- Bescherming, optimalisatie en behoud in een goede staat van alle gekende zomer- en winterverblijfplaatsen in gebouwen (en restanten ervan) in het SBZ-H en zoeken naar opportuniteiten om nieuwe verblijfplaatsen te creëren of te optimaliseren. - Toename van het aantal bomen met holten (naar boven uitgerotte spechtenholten, andere rottingsholten en losse schors), met een goede spreiding ervan over het gehele boscomplex. Richtwaarde uit de literatuur : 7 à 10 bomen met holten/ha (Meschede & Heller, 2000). De kans op holteontwikkeling neemt toe met de diameter van de bomen. Uit een studie van Dufour (2003) blijkt dat de kans op holten sterk toeneemt vanaf 250 cm omtrek (=5 % kans op holten). 1 op 3 bomen met een omtrek van 300 cm bleek holten te bevatten. Een toename van het aandeel dikke bomen (>250 cm) is dan ook aangewezen. - Defragmentatie van het Zoniënwoud. Het Zoniënwoud wordt gefragmenteerd door belangrijke verkeersaders met een aanzienlijk barrière-effect (E411 en RO). Verlichting en lawaai van dit wegennet vergroot dit barrière-effect nog voor vleermuizen. Deze fragmentatie is voor veel fauna-elementen een ernstig probleem. Alle effecten ervan op vleermuizen zijn nog niet gekend. Van bijvoorbeeld Bechsteins vleermuis is bekend dat ze erg lichtschuw is en drukke verkeeraders helemaal niet oversteekt (Kerth & Melber, 2009). Het nemen van ontsnipperende maatregelen voor het Zoniënwoud is dan ook als essentieel te beschouwen voor een duurzame instandhouding. - Handhaving of herstel van ecologisch waardevolle vijvers: goede waterkwaliteit, natuurlijk visbestand in evenwicht met de draagkracht van het systeem en natuurlijke oevers. Deze verbeteropgave is reeds vervat in de geformuleerde doelstellingen voor habitattypen 3150; - Verlichting in de omgeving van open water kan de kwaliteit van de zone als jachtgebied sterk doen afnemen (o.a. voor de lichtschuwe Watervleermuis). Waar mogelijk moet verlichting worden verminderd of uitgeschakeld. Nieuwe verlichting of verhoogde blootstelling aan verlichting (bv. door verwijderen van vegetatiescherm) moet vermeden worden; - Behoud en aanleggen van stroken met kruidige vegetaties (ruigten, bloemrijk hooiland) in de nabijheid van waterpartijen (verhogen insectenaanbod).
<i>Vliegend hert</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Ontwikkelen van een duurzame populatie in het SBZ-H met meerdere broedplaatsen (minimum 4) op een onderlinge afstand van maximum 3 km. Gezien het feit dat het Vliegend hert een slechte kolonisator is, kan repopulatie of translocatie na biotoopverbetering overwogen worden om deze doelstelling te realiseren.	Realisatie van in totaal minimum 10 ha geschikt leefgebied, verspreid gelegen in het SBZ. Iedere geschikte zone moet echter een minimum oppervlakte van 1 ha hebben. De meest potentievolle zones zijn zuidhellingen en zuidranden van het bos. Specifieke aandachtspunten voor de inrichting van leefgebied zijn: - Realisatie van ijle bosstructuren en open plekken aan de zuidranden en zuidhellingen van het bos. Maximale overschaduwingsboomlaag: 50 %. - Continuïteit beschikbaarheid van voldoende dood hout, verspreid over het bos maar in het bijzonder nabij potentiële en effectieve broedplaatsen. Streefcijfers: min. 3 dikke (diam. > 40 cm) dode bomen/ha en de continuïteit van dit aanbod garanderen. Aanleg van kunstmatige broedhopen op geschikte locaties tot deze streefcijfers gerealiseerd worden. - Maximaal behoud van oude of zieke, aftakelende bomen (kwijnende bomen). Richtcijfer > 3 dikke levende bodem/ha.
<i>Vroedmeesterpad</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Er wordt een populatie van min. 100 roepende mannetjes nagestreefd.	Habitatverbetering in SBZ-H (bosplaatsen Marnix 2 en eventueel Kapucijnenbos).

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

In samenhang met de hoger beschreven doelstellingen zijn door de Vlaamse regering per gebied een aantal prioritaire inspanningen vastgelegd. Dit is een globale omschrijving van de acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen. De inspanningen kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Niet al deze inspanningen zijn op dezelfde termijn realiseerbaar. Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste inspanningen/acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen. De concretisering van deze prioritaire inspanningen in verschillende acties is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Voor het realiseren van de prioritaire inspanningen zijn vaak meerdere acties nodig. In paragraaf 4.1 (inspanningsmatrix) worden onder meer alle noodzakelijke acties die voortvloeien uit deze prioritaire inspanningen weergegeven.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 1	Bosbeheer gericht op verbetering van de ecologische kwaliteit	In de meest waardevolle ecologische kernzones van het bos wordt gekozen voor het laten primeren van de ecologische bosfunctie zodat een verdere verhoging van de habitatkwaliteit gerealiseerd kan worden. Dit kan door uitbreiding van bosreservaten en het afbakenen van een voldoende aantal verouderingseilanden verspreid in het bos. Er wordt geschat dat het bos zal evolueren van 40 ha tot op lange termijn 300 ha boshabitat met een uitstekende staat van instandhouding.In de andere delen van het bos biedt dit IHD-rapport een belangrijk kader dat aangeeft in welke richting een meer natuurgericht bosbeheer in het Zoniënwoud dient te evolueren. De ecologische kwaliteit kan nog sterk verbeterd worden als het bosbeheer aandacht heeft voor het verbeteren van de structuurparameters (meer dood hout in het bos, het verbeteren van de horizontale en verticale structuur, maximaal behoud van monumentale bomen (omtrek > 300 cm), ontwikkelen van structuurrijke bosranden, uitbreiden van het aantal open plekken). Een plaatselijke kwaliteitsverbetering van het leefgebied voor Vliegend hert zal noodzakelijk zijn om de kansen voor een mogelijke terugkeer veilig te stellen.Het grootste deel van het bos wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. In de overige 9 % van het bos zal via samenwerking met de private boseigenaars binnen de criteria duurzaam bosbeheer worden gewerkt aan een habitatkwaliteitsverbetering. Het verbeteren van structuurparameters zal een doelstelling zijn voor het toekomstig beheerplan. Verwacht wordt dat er op middellange termijn de vooropgestelde doelstellingen (o.a. een B-score voor parameters dood hout) kunnen gehaald worden.
PI 2	Ontsnipperingsmaatregelen in het bos	Ondanks de grote natuurlijke structuur, bestaat het habitatrichtlijngebied in feite uit enkele afzonderlijke entiteiten waartussen harde barrières zoals wegen en spoorwegen voorkomen. Voor sommige mobiele bosbewoners zorgen deze barrières voor een opsplitsing van hun populatie in deelpopulaties. Voorbeelden zijn Watervleermuis en Boomarter. Ontsnipperingsmaatregelen zijn belangrijke maatregelen om de effecten van de barrières te beperken. Het is belangrijk om deze problematiek intergewestelijk aan te pakken samen met de administraties van wegen en verkeer en de NMBS.
PI 3	Optimalisatie van de droge graslanden op de renbaan en op de open plekken	De bestaande graslanden en dellen kunnen door een gericht beheer nog sterk in kwaliteit toenemen. Dit kan op korte termijn gerealiseerd worden. Op sommige van deze graslanden kunnen de potenties voor heischraal grasland ontwikkeld worden. Te kleine habitatvlekken kunnen uitgebreid worden door verbindingen te maken met andere open zones of door mantel-zoomvegetaties te ontwikkelen op de bosrandzone. Op de renbaan van Groenendaal wordt gestreefd naar een open structuurrijke graslandvegetatie die rijk is aan insecten. Het is zowel belangrijk voor de insecten an sich, als voor zeldzame soorten die insecten als voedselbron hebben, zoals de vleermuizen en vogels. Voor een goede kwaliteit op vlak van fauna wordt gekozen voor één grote habitatvlek van meer dan 30 ha. De meeste locaties zijn eigendom van het Agentschap voor Natuur en Bos. Een belangrijk gedeelte is eigendom van de Koninklijke schenking. Deze habitats kunnen op korte termijn in sterke mate verbeterd worden.
PI 4	Ontwikkelen van 2 kernzones met een gevarieerde mix van droog heischraal grasland, heide en eikenberkenbos	Er worden 2 zones gezocht waarbinnen gestreefd wordt naar een gevarieerde mix van heischraal grasland, droge heide en eiken-berkenbossen (elk habitat telkens 1/3 van het oppervlak). Elke zone varieert telkens van 10 tot 15 ha. Er zijn momenteel 4 mogelijk locaties. In het beheerplan worden de 2 meest interessante locaties verder uitgezocht. Deze natuurherstelmaatregel kan uitgevoerd worden door het Agentschap voor Natuur en Bos en de Koninklijke schenking.
PI 5	Uitbreiding oppervlakte boshabitat	Het boshabitat kan verder toenemen door omvorming van naaldhout naar loofhout. Omdat het Zoniënwoud bijna volledig is omgeven door verstedelijkt gebied, is het uiterst belangrijk om voor de bestaande corridors een ‘open ruimte –invulling’ te voorzien/behouden. Een verdere verstedelijking in de randzone zou het Zoniënwoud isoleren van zijn omgeving en is dus niet gewenst. De Brabantse bosstructuur kan verbeterd worden door een versterking van de bestaande bos- en natuurverbindingen. Op die manier kan het Zoniënwoud blijven fungeren als brongebied voor talrijke bossoorten.
PI 6	Evolueren naar een gevarieerder bos dat minder gevoelig is voor bodemverzuring, stormen, droogtestress	Op lange termijn wordt gestreefd naar een meer gevarieerd bos. Het is nodig om meer variatie in het bos te brengen op vlak van boomsoorten, boshabitats, leeftijd en structuur. Dit zijn belangrijke maatregelen om het bos weerbaarder te maken tegen de verzuring, de stormen en een mogelijke toekomstige droogtestress. Door het inbrengen van inheemse, bodemverplegende boomsoorten zoals Winterlinde, Zoete kers, Gewone esdoorn, Es, Haagbeuk, Hazelaar,.. kan de uitgangssituatie verbeterd worden. De noodzakelijke beheermaatregelen zullen in het beheerplan verder worden gespecificeerd.
PI 7	Optimalisatie waterhuishouding	Er wordt een zo natuurlijk mogelijke waterhuishouding nagestreefd. Een verdere verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater zodat het water geschikt wordt en blijft als voeding van de vijversystemen, valleibossen en natte ruigten, en als direct leefgebied voor habitatsoorten als Bittervoorn en IJsvogel; Dit kan gerealiseerd worden door het Agentschap voor Natuur en Bos samen met andere partners.
PI 8	Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden	In het Zoniënwoud wordt in het bijzonder aandacht besteed om overmatige effecten door recreatie te voorkomen. Dit betekent enerzijds het kanaliseren van recreatie naar zones die minder verstoringsgevoelig zijn en anderzijds het wel overdacht ontsluiten van nog in te richten gebieden. In overleg met de betrokkenen wordt op intergewestelijk niveau naar oplossingen gezocht. Zo werden er in de structuurvisie van het Zoniënwoud een aantal poorten en vaste vertrekpunten gelokaliseerd en ontworpen.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 9	Soortbeschermingsprogramma voor de Vroedmeesterpad	Er wordt een soortbeschermingsprogramma opgemaakt voor de vroedmeesterpad met daarin een aanpak voor de realisatie van de ecologische verbinding tussen Zoniënwood (Marnixbossen) en Ketelheide, zoals beschreven in de motiveringsnota in bijlage aan het onderbouwende rapport.
PI 10	Soortbeschermingsprogramma voor het Vliegend Hert	Er wordt een soortbeschermingsprogramma opgemaakt voor het vliegend hert met daarin een aanpak voor de realisatie van de ecologische verbinding tussen Zoniënwood en Ijsevallei, zoals beschreven in de motiveringsnota in bijlage aan het onderbouwende rapport.

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

Tijdens het overleg over de instandhoudingsdoelstellingen is een aantal gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering aangebracht door de deelnemers aan het voorafgaand overlegproces. In deze paragraaf worden deze meegegeven ter informatie. De lijst is niet limitatief noch bindend. Het is bovendien mogelijk dat deze lijst wijzigt tijdens het implementatieproces.

	Omschrijving aandachtspunten
1	Sector eigenaars Er dient rekening worden gehouden met de plannen voor de aanleg van een golfterrein ten zuid-oosten van de Marnixbossen, net buiten het SBZ-gebied. Dit kan kansen bieden op gebied van aanleg van natuurlijke verbindingen (corridors, step stones) doorheen het golfterrein in geval het terrein bij aanleg wordt aangepast aan de behoeften voor vroedmeesterpad en vliegend hert. Daarmontrent stelt de sector eigenaars zich anderzijds ook de vraag of de vroedmeesterpad en het vliegend hert nog wel een kans hebben in het gebied. (Bron: S-IHD rapport)

3 Openstaande taakstelling

De in dit hoofdstuk beschreven oppervlaktebalans op SBZ niveau werd als taakstelling vastgesteld in het S-IHD-besluit voor deze SBZ. Op basis hiervan is een indicatieve verdeling van de doeloppervlakte over de verschillende deelgebieden gebeurd via een modelmatige berekening. In paragraaf 3.1 wordt per aangewezen habitattypen in deze SBZ het overzicht gegeven van de totale oppervlakte doelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur). In de volgende managementplannen zal dit overzicht geactualiseerd worden met een stand van zaken en het openstaand saldo. Voor de soorten wordt geen oppervlaktebalans weergegeven. Gezien de complexe koppeling van de populatiedoelen aan habitats, regionaal belangrijke biotopen en andere vegetatietypes is het momenteel niet mogelijk om voor soorten een betekenisvolle openstaande taakstelling met oppervlaktebalans op te geven. In 3.2 wordt de taakstelling voor de soorten kort voorgesteld; voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar Bijlage 2 bij het IHD-besluit. De geactualiseerde openstaande taakstelling wordt in een latere fase van de managementplannen weergegeven.

In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt indicatief de actuele ligging van de habitats en de indicatieve verdeling van de doelen over de verschillende deelgebieden weergegeven. De verdeling van deze doelen over de verschillende deelgebieden maakt deel uit van het overleg met de betrokken actoren in het overlegplatform voor deze SBZ. De verdeling kan naar aanleiding daarvan in een volgende versie van het managementplan aangepast worden.

3.1 Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
3150	8.00	1.00	7.00
4030	13.00	0.00	13.00
6210	5.00	5.00	0.00
6230	43.00	5.00	38.00
6430	1.00	1.00	0.00
6510	20.00	3.00	17.00
9120	2052.00	2014.00	38.00
9130	30.00	21.00	9.00
9160	471.00	456.00	15.00
91E0	25.00	20.00	5.00
Opmerkingen			

3.2 Soorten

Soort	Doel
Bittervoorn	uitbreiding
Gewone dwergvleermuis, Gewone/Grijze grootoorvleermuis, Bosvleermuis, Franjestaart, Vale vleermuis, Ingekorven vleermuis, Watervleermuis, Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis, Bechsteins vleermuis, Laatvlieger, Mopsvleermuis	uitbreiding
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Ingekorven vleermuis, Laatvlieger	uitbreiding
Kamsalamander	uitbreiding
Ruige/Gewone/Kleine dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Bosvleermuis, Franjestaart, Watervleermuis	uitbreiding
Vliegend hert	uitbreiding
Vroedmeesterpad	uitbreiding

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

Voor het realiseren van de taakstelling (zie hoofdstuk 2) zijn door de Vlaamse regering een aantal prioritaire inspanningen gedefinieerd. De prioritaire inspanningen beschrijven de verschillende acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de taakstelling. De planning van deze acties hangt onder andere af van de beschikbare budgetten, de maatschappelijke context en de aanwezige kennis. Een aantal acties moeten echter prioritair gerealiseerd worden binnen de planperiode van het Vlaamse Natura 2000 programma 2014-2020 om:

- de verdere achteruitgang van habitattypes of soorten te stoppen of te vermijden (prioriteit stand still);
- de Vlaamse taakstelling 2020 te realiseren (prioriteit 2020).

Door de Vlaamse regering zijn in het S-IHD-besluit de prioritaire inspanningen bepaald waarbinnen één of meerdere prioritaire actie(s) moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd in deze SBZ. Het nader omschrijven van de acties gebeurt in overleg met alle betrokkenen binnen het overlegplatform tegen begin 2015 voor vastlegging in een nieuwe versie van het managementplan. Bijzondere aandacht zal hierbij gegeven worden aan die acties die binnen de planperiode 2015-2020 uitgevoerd moeten worden. Vanaf 2019 kunnen immers de nodige verplichtende maatregelen opgelegd worden indien blijkt dat prioritaire acties anders niet gerealiseerd worden binnen deze planperiode.

In paragraaf 4.1 is het overzicht van de prioritaire inspanningen weergegeven en de prioriteit m.b.t. de planperiode 2014-2020. In de volgende managementplannen zal dit overzicht aangevuld worden met een overzicht van de acties die vallen binnen deze verschillende inspanningen en van hun status.
In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt een ruimtelijk overzicht van de verdeling van de prioritaire inspanningen over de verschillende deelgebieden weergegeven.

4.1 Inspanningsmatrix

Gezien er nog geen vastgestelde actielijst is, worden in deze versie van het managementplan enkel de prioritaire inspanningen zoals vastgesteld in het S-IHD-besluit weergegeven. Zodra de actielijst is vastgesteld, wordt deze in een volgende versie van het managementplan aan de inspanningsmatrix toegevoegd.

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Bosbeheer gericht op verbetering van de ecologische kwaliteit	2050
PI 2	Ontsnipperingsmaatregelen in het bos	2050
PI 3	Optimalisatie van de droge graslanden op de renbaan en op de open plekken	2050
PI 4	Ontwikkelen van 2 kernzones met een gevarieerde mix van droog heischraal grasland, heide en eikenberkenbos	2050
PI 5	Uitbreiding oppervlakte boshabitat	2050
PI 6	Evolueren naar een gevarieerder bos dat minder gevoelig is voor bodemverzuring, stormen, droogtestress	2050
PI 7	Optimalisatie waterhuishouding	Standstill
PI 8	Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden	2050
PI 9	Soortbeschermingsprogramma voor de Vroedmeesterpad	Standstill
PI 10	Soortbeschermingsprogramma voor het Vliegend Hert	2050

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke milieucondities vereist zijn voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding voor de aangewezen habitats en soorten. Bij de opmaak van dit MP 1.0 was een gebiedsgerichte invulling niet mogelijk. Informatie over de vereiste milieuomstandigheden voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten zijn te vinden in de publicatie "Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen", gepubliceerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met als referentie T'Jollyn et al., 2009 en te consulteren op www.inbo.be/natura2000.

6 Richtkaart

De richtkaart is een belangrijk ruimtelijke afwegingskader voor plannen, projecten, instrumenten... Het geeft in de eerste plaatst een synthese van de stand van zaken op het terrein en zoals gepland. Een natuurdoel is immers pas 'geplaatst', wanneer inrichting en beheer van het betrokken perceel afgesproken zijn in een natuurbeheerplan, of één van de gelijkwaardige plannen die er mee gelijkgesteld kunnen worden. In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de geplande doelen in natuurbeheerplannen of gelijkaardige plannen. Zolang een deel van de taakstelling niet is opgenomen, bevat de richtkaart daarnaast een ecologisch geschikte zoekzone die ruim genoeg is om via vrijwilligheid en socio-economische afwegingen te zoeken naar een optimale plaatsing van de resterende doelen en daartoe gevrijwaard wordt. De bepaling van deze zoekzone gebeurt op Vlaams niveau aan de hand van de actuele en natuurlijke potentiekaarten, rekening houdend met de oppervlakte waarvoor reeds garanties zijn op een correct beheer via een geïntegreerd beheerplan of een gelijkaardig instrument en socio-economische belangen. Dit gebeurt door middel van een geobjectiverde, modelmatige berekening. Naarmate bijkomende doelen worden 'geplaatst', door natuurbeheerplannen of gelijkwaardig instrumenten of in voorkomend geval, via verplichtingen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. De opmaak van de zoekzone(s) vormt dus het semiautomatische resultaat van de afspraken die gemaakt zijn over het onder correct beheer brengen van terreinen.

De richtkaart is in dit Managementplan 1.0 nog onvolledig omdat de benodigde data nog in opbouw of overleg zijn. Hieronder wordt per voorzien onderdeel aangegeven in welke mate het ingevuld is in deze planversie.

6.1 Situering actuele habitats

De situering van de actuele habitats is indicatief opgenomen in kaarten 1 en 2.

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

De ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes in dit SBZ zijn opgenomen in kaart 1.

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

De ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen is weergegeven in kaart 2. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.7 Zoekzones

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

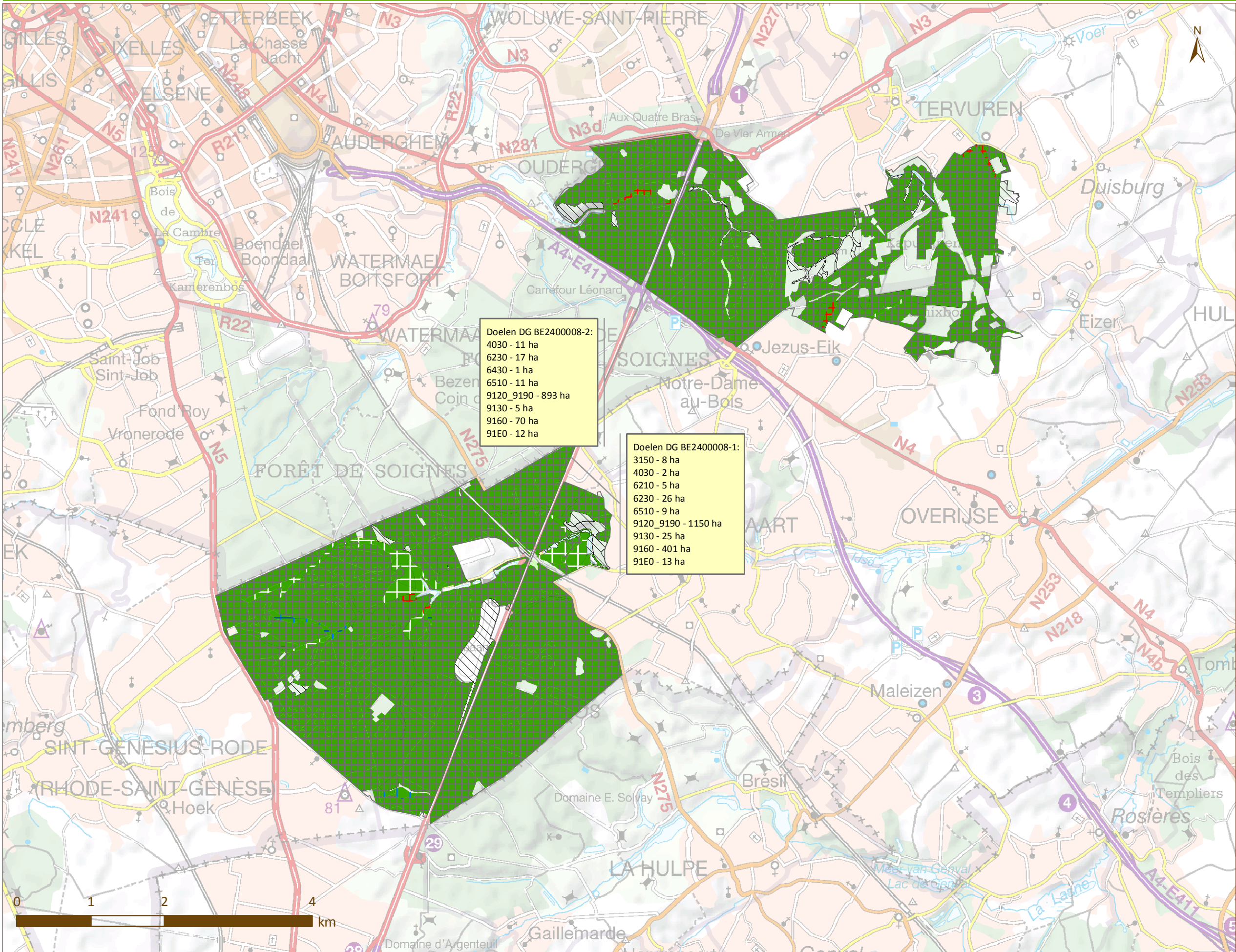
6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

Kaartenlijst

Kaart 1. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes.

Kaart 2. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

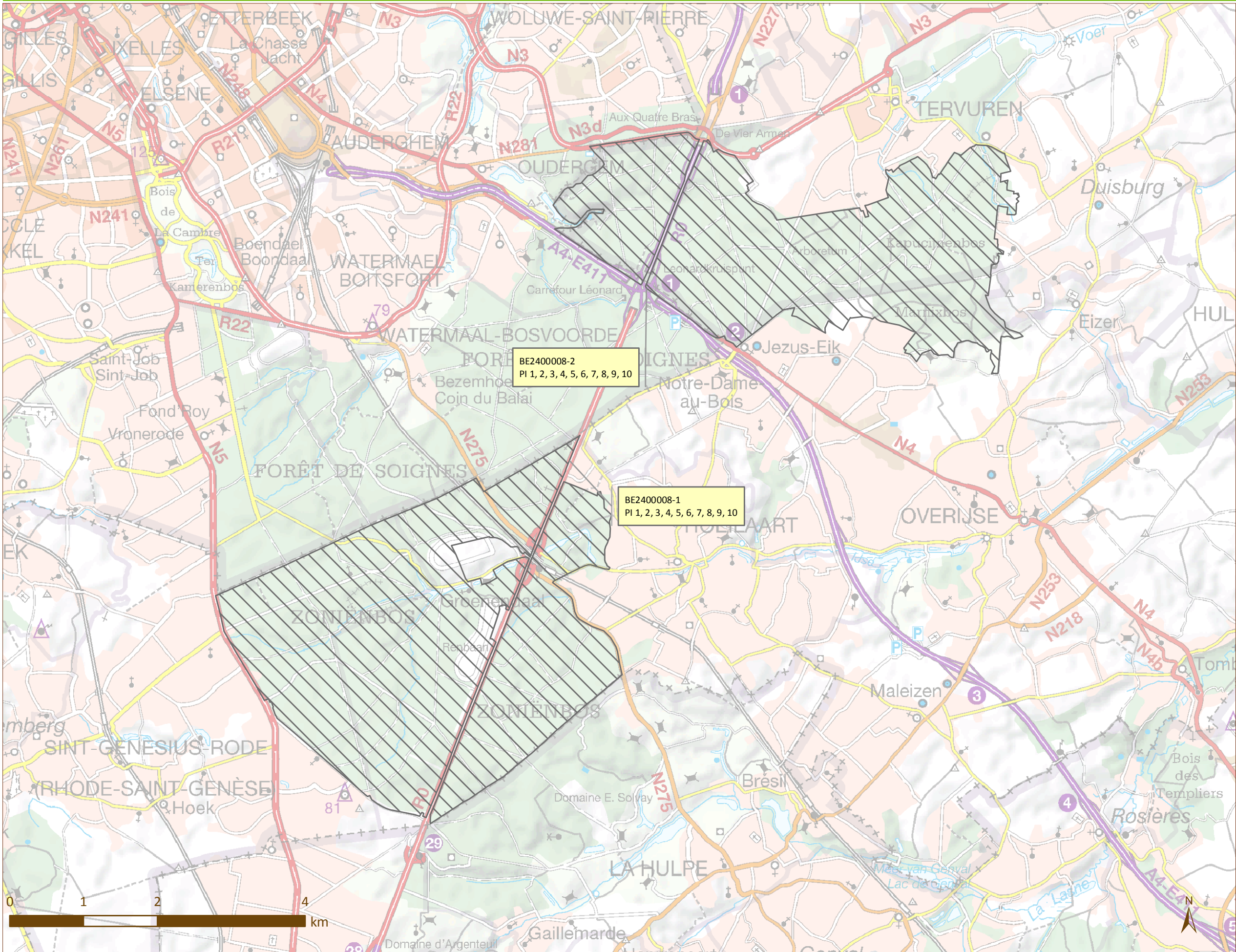
Habitat Natura 2000

- 6510
- 9120
- 9130
- 9160
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

 SBZ-H

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

Het Vlaams Natura 2000-programma bevat een globaal afwegingskader, met daarin:

- een onderlinge afweging van de ecologische vereisten van zowel de Europees te beschermen habitattypes, van de Europees te beschermen soorten als van de soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat;
- een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.

In dit hoofdstuk moet worden aangegeven op welke wijze bij de realisatie van de taakstelling dit afwegingskader toegepast werd of zal worden.

De informatie over de uitvoering van het globaal afwegingskader voor deze SBZ wordt toegevoegd vanaf de volgende versie van het managementplan. Het Vlaams Natura 2000-programma, waar het globaal afwegingskader Natura 2000 deel van uitmaakt, bestaat immers nog niet bij de opmaak van dit Managementplan 1.0. Bovendien ontbreken in deze planversie belangrijke elementen die relevant zijn voor de beschrijving van de uitvoering van het globaal afwegingskader, zoals de ruimtelijke configuratie van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de zoekzones.